

Thesis Title Local Institutional Responses to Commodity Chain of Non-Timber Forest Products: A Case Study in Nuozhadu Nature Reserve, Yunnan Province, P.R. China

Author Mr. He Jun

M.A. Sustainable Development

Examining Committee

Assistant Professor Dr. Uraivan Tan-Kim-Yong	Chairperson
Lecturer Dr. Anan Ganjanapan	Member
Lecturer Dr. Chusak Wittayapak	Member

Abstract

This study was conducted mainly in Huibinhe Natural Village, Nuozhadu Nature Reserve, Simao Prefecture, Yunnan Province, China. To link the local level with global level, the study does not only focus on community level. Rather, the study examined cross-scale institutions, which guided Non-timber Forest Products (NTFP) market by an application of commodity chain analysis. In addition, local institutional responses to NTFP commodity chain were explored. Therefore, the study has four objectives: 1) identify how globalized market impacts on NTFP marketing, especially marketing of bamboo shoot and resin; 2) understand how bamboo shoot and resin market are organized locally in accordance to both “price-based” and “non-price-based” mechanisms; and who are involved in its trading; 3) investigate how local institutions guide various actor’s access and control of NTFP commodity chain; 4) provide a comparative perspective of bamboo shoot and resin commodity chain and institutions.

The study identified that the NTFP commodity chain is organized by various cross-scale institutions. Understandings of commodity chain should be based upon an observation of people’s economic networks and performance, rather than rely on single perspective of either neo-classical, cultural morality or politics. After more than two decades of market reform in China, rural economic structures continue functioning with some influences of local cultural, historical and political context, and emerging global market or globalization. Those factors not only shape the commodity chain organization, but also guide actors’ access to commodity chain, eventually access to benefit. Furthermore, this research provides some supports to Ribot’s (1995, 1998, 2000) idea that most of benefits flowing from resources derive from the market access and control, rather than direct control of forests or other resources. Thus, a property-oriented program is insufficient to promote rural development. The contemporary understandings of “access”, hence, should broaden as “ability”, instead of “rights” that Neo-Political Ecology school preferred (Ribot

and Peluso, in press). However, the actors' access (ability) to NTFP commodity chain is structured by various cross-scale, price-based and non-price-based institutions, which come from local, provincial, national and international levels.

Through both quantitative and qualitative analysis, this study found that there was a great variety of actors involved in NTFP commodity chain. Due to different institutions guiding different access and control at different levels of commodity chain, the benefits are different among those actors in both vertical and horizontal dimensions. Hence, most previous studies treated traders as "middlemen", who generally reap profit at expense of poor peasant, is problematic. Actually, the traders are so differentiated in commodity chain by gender, class, age and so forth, and they also play different roles, provide different functions, and carry different power in the NTFP commodity chain. Some of traders or middlemen are actually at subsistence level, and some are even in debt.

Local institutional responses to commodity chain reflect local capacity to adjust NTFP resources management and marketing in order to achieve economic development, while reducing environment damage. Joint management at community level as one form of institutional response to market, is playing a key role in reducing potential negative impacts of globalization. It transformed from the simple form of decentralization of resources usufruct to local level, into more complicated and formalized form of shared rights and responsibilities. In the process of joint management transformation, a participatory approach was also introduced. It leads to more workable and effective institution building. Joint management, hence, enables local participation in decision-making for obtaining resource use on the one hand, and adjusting local responses to market intervention on the other. In addition, the external groups have supported to formalize and promote participation in joint management institutions building. Eventually, a gradual process of local self-governance may be established and achieved. Those institutional responses occurred in both social actors of government and local community. In addition, local merchants' negotiation activities are their responses to commodity chain, which are manifested by social and geographic identification process, shifting between price-based and price-based mechanism and dynamics of social ties. Those institutional responses subsequently lead to local actual economic practices. And, those responses take form as challenging, maintenance and adjustment of recent institution of market access.

This study recommends that future NTFP policies should give more attention to cross-institutional links in both market and ecological issues. In particular, the state should recognize how locality adjusts to respond to market intervention. Their responses aim to promote both local economic and ecological development. Therefore, the policies should involve general guidelines for forestry management and development of NTFP with shared responsibilities of local groups and merchants. Besides, state or government roles continue to be crucial in managing rural NTFP market.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การปรับตัวของสถาบันท้องถิ่นต่อเครือข่ายสินค้าของผลิตภัณฑ์ของป่า:
กรณีศึกษาในเขตป่าสงวนธรรมชาติในชาติ มณฑลยูนนาน
สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชื่อผู้เขียน

นายเฮอ จุน

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ ตันภิรมย์ ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์ กรรมการ

อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยากัด กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาในหมู่บ้านฮุยบิน ในเขตอนุรักษ์ป่าธรรมชาติในชาติ เขตปกครองซีเมา มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเชื่อมโยงท้องถิ่นกับระดับโลก การศึกษานี้จึงไม่มุ่งเน้นชุมชนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ได้ศึกษา ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับโลกด้วย เพื่อทำการวิเคราะห์ข้ามระดับในด้านสถาบัน(Cross-scale institutions) ที่มีบทบาทต่อตลาดผลิตภัณฑ์ของป่าโดยวิเคราะห์จากเครือข่ายสินค้า และสำรวจการปรับตัวของ สถาบันท้องถิ่นต่อเครือข่ายของผลิตภัณฑ์ของป่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1) เพื่อพิจารณาว่าระบบตลาด โลกส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ของป่า หน่อไม้ และยางไม้อย่างไร 2) เพื่อทำความเข้าใจว่าตลาดภายใต้กลไกการ ควบคุมของราคา และตลาดการแลกเปลี่ยนนอกระบบกลไกราคาของหน่อไม้และยางไม้ในระดับชุมชนเป็นอย่างไร รวมทั้งใครเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการค้าผลิตภัณฑ์เหล่านี้ 3) เพื่อสำรวจ และตรวจสอบว่าสถาบันท้องถิ่นได้เป็นตัว กำหนดต่อการเข้าถึงเครือข่ายตลาดผลิตภัณฑ์ป่าและการควบคุมเครือข่าย และ 4) เพื่อเปรียบเทียบสถาบันและเครือ ข่ายสินค้าของหน่อไม้และยางไม้

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าเครือข่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ของป่ามีการจัดการโดยสถาบันหลากหลายระดับ ความเข้าใจเรื่องเครือข่ายผลิตภัณฑ์สินค้าควรมีพื้นฐานจากแนวคิดเครือข่ายเศรษฐกิจของประชาชน มากกว่าการใช้มุมมอง ของแนวคิด Neo Classical หรือแนวคิดลัทธิ หรือทางการเมืองด้านหนึ่งด้านเดียว หลังจากระยะเวลากว่า 2 ทศวรรษ ของการปฏิรูปการตลาดของสาธารณรัฐประชาชนจีน โครงสร้างทางเศรษฐกิจภาคท้องถิ่นยังคงดำเนินต่อไปภายใต้ อิทธิพลจากวัฒนธรรมท้องถิ่น บริบททางประวัติศาสตร์ และการเมือง และจากการเกิดขึ้นของตลาดโลกาภิวัตน์ ปัจจุบันต่างๆเหล่านั้น ไม่เพียงแต่กำหนดรูปแบบเครือข่ายสินค้า แต่ยังชี้ให้เห็นการเข้าถึงเครือข่ายการค้าผลิตภัณฑ์ และการหาผลกำไรหรือผลประโยชน์ นอกจากนี้การวิจัยนี้ได้สนับสนุนแนวคิดของ Ribot ที่มองว่าผลประโยชน์ทั้งหมดได้มาจากการมีส่วนร่วมเข้าถึงตลาดและการควบคุมตลาด มากกว่าการที่ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุมป่าหรือทรัพยากรโดย

ตรง โครงการพัฒนาที่มุ่งเน้นเรื่องการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรนั้นไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาชนบท การทำความเข้าใจ "การเข้าถึง/การจัดการ" (access) ควรจะขยายความหมายมากขึ้นให้เท่ากับคำว่า "ความสามารถ" (Ability) แทนความหมายว่า "สิทธิ"(Right) ซึ่งแนวคิดนิเวศวิทยาการเมืองแบบใหม่นิยมใช้ (Ribot and Peluso, นสพ.) อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าถึงทรัพยากร ประกอบด้วย สถาบันหลายระดับ(cross-scale institutions), การพึ่งพิงและไม่พึ่งพิงกลไกตลาด ซึ่งพบได้ในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

จากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่ามีผู้เข้ามาจัดการหลากหลาย ในเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของป่า ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของแนวทางการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรในระดับเครือข่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้นผลประโยชน์ที่ได้รับระหว่างผู้เข้าถึงทรัพยากรจึงแตกต่างกันด้วยทั้งในระดับแนวตั้งและแนวนอน ดังนั้นการศึกษาที่ผ่านมายังคงมีปัญหาเนื่องจากเปรียบเทียบ "ผู้ค้าขาย" เป็น "พ่อค้าคนกลาง" ซึ่งหาผลประโยชน์จากชาวนาที่ยากจน ในข้อเท็จจริงนั้น ผู้ค้าขายในระบบเครือข่ายสินค้ามีมากมายหลายระดับทั้งหญิงชาย ชนชั้น อายุ และอื่นๆ ซึ่งมีบทบาทแตกต่างกันออกไป จึงก่อให้เกิดหน้าที่และอำนาจในระบบเครือข่ายสินค้าแตกต่างกันด้วย ตามความเป็นจริงแล้วผู้ค้าขายหรือพ่อค้าคนกลางบางคนอยู่ในฐานะเพื่อยั้งชีพและบางคนก็มีหนี้สินด้วย

การปรับตัวของสถาบันท้องถิ่นต่อเครือข่ายสินค้าสะท้อนให้เห็นศักยภาพท้องถิ่น ที่ปรับการจัดการทรัพยากรเพื่อที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้สำเร็จ พร้อมทั้งการลดลงของการทำลายสิ่งแวดล้อม การจัดการร่วมกันในระดับท้องถิ่นรวมตัวเป็นสถาบันหนึ่งเพื่อปรับตัวต่อความเชื่อมโยงกับตลาดโลก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดผลกระทบด้านที่เลวร้ายจากโลกาภิวัตน์ เป็นการแปรเปลี่ยนจากรูปแบบง่าย ๆ ของการกระจายอำนาจของสิทธิการใช้ทรัพยากร ต่อระดับท้องถิ่น เข้าสู่ระบบที่ซับซ้อน ที่แสดงสิทธิและความรับผิดชอบร่วมกัน ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการนั้น ระบบการมีส่วนร่วมก็ได้เริ่มขึ้น เพื่อสร้างประสิทธิภาพมากขึ้นแก่สถาบันและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการตัดสินใจ ที่จะใช้ทรัพยากรและปรับตัวต่อการแทรกแซงของตลาดที่เข้าสู่ชุมชน นอกจากนี้ กลุ่มภายนอกได้เข้ามาสนับสนุนและจัดตั้งการจัดการแบบมีส่วนร่วมในระดับสถาบัน ซึ่งในที่สุดการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นอาจประสบผลสำเร็จ สถาบันต่างๆ เหล่านั้นตอบสนองทั้งทางรัฐบาลและทางชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ มีการปรับตัวหรือการตอบสนองของพ่อค้าท้องถิ่นในการเจรจากับเครือข่ายสินค้า ซึ่งรูปแบบทั้งหมดนี้เป็นการท้าทาย การดำรงอยู่และการปรับตัวของสถาบันและการเข้าถึงตลาด

การวิจัยนี้ได้เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของป่าในอนาคต ควรจะให้ความสำคัญต่อประเด็นสถาบันที่เชื่อมโยงทั้งตลาดและนิเวศวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐควรจะต้องตระหนักว่าชุมชนมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการแทรกแซงของตลาดอย่างไร การปรับตัวของชุมชนมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนทั้งเศรษฐกิจชุมชนและการพัฒนานิเวศวิทยา ดังนั้น นโยบายควรจะเกี่ยวเนื่องทั้งการจัดการป่าและการพัฒนาเครือข่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ของป่าที่ชุมชนท้องถิ่นและพ่อค้าได้มีส่วนร่วมแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน อย่างไรก็ตาม รัฐและรัฐบาลยังคงมีบทบาทสำคัญต่อเนื่องในการจัดการตลาดผลิตภัณฑ์ของป่าท้องถิ่น